

5. Воронько, Л.О. (2013). Успішна кар'єра державного службовця: сутність, умови та фактори побудови. Державне управління: теорія та практика, (1). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Dutp_2013_1_23

ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА ЯК СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ІНЖЕНЕРА В ЕПОХУ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

В.В. Сидорчук (студ., 3 курс), м. Харків, Україна
Науковий керівник – доц. Чхеайло І.І.
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

У сучасному світі, який характеризується стрімким розвитком науки і техніки, етичні аспекти професійної діяльності інженера набувають дедалі більшого значення. Технологічні інновації, зокрема у сферах штучного інтелекту, біоінженерії, автоматизації та робототехніки, не лише відкривають нові можливості для людства, але й породжують низку моральних дилем, що потребують усвідомленого підходу з боку фахівців технічних галузей.

Метою роботи є глибоке осмислення етики як невід'ємної складової професійної відповідальності інженера та визначення її ролі у формуванні соціально орієнтованих інженерних рішень.

Актуальність обраної теми зумовлена глобальним характером наслідків інженерної діяльності, які безпосередньо впливають на навколишнє середовище, економічні системи, суспільну стабільність і добробут окремих соціальних груп. На тлі сучасних трансформацій суспільства постає потреба в новій парадигмі інженерної етики, яка б враховувала не лише технічну доцільність, а й довгострокові наслідки для людства та планети в цілому. Саме тому дослідження етики відповідальності, запропонованої Гансом Йонасом, знаходить своє логічне продовження у філософському аналізі професійної позиції інженера.

У науковій роботі розглядається поняття соціальної відповідальності як одного з ключових етичних орієнтирів у діяльності сучасного інженера. Особливу увагу приділено співвідношенню між етичними нормами,

правовими регуляторами та корпоративними кодексами поведінки в технічних галузях. Проаналізовано специфіку прийняття рішень в умовах невизначеності, швидкої зміни технологій та посилення міждисциплінарної взаємодії. Крім того, у роботі розкривається важливість моральної рефлексії як інструменту, що дозволяє уникнути руйнівних наслідків технократичного мислення. Теоретичну базу дослідження становлять філософські концепції етики відповідальності, праці провідних вітчизняних і зарубіжних науковців у галузі прикладної етики, соціальної філософії, технологічного менеджменту та філософії науки. Зокрема, використано підходи до оцінки технологічних ризиків, запропоновані в рамках екоетики та етики сталого розвитку. Також досліджено приклади впровадження етичних принципів у практику інженерної освіти та професійної підготовки, що свідчить про поступовий перехід від вузько функціонального до етично-орієнтованого бачення технічної професії.

Робота складається зі вступу, в якому окреслено мету, завдання та методологічні основи дослідження, двох розділів, у яких послідовно розкриваються теоретико-філософські засади етики інженерної діяльності та аналізуються прикладні аспекти соціальної відповідальності інженера, а також висновків, що містять узагальнення отриманих результатів і перспективи подальших досліджень у цьому напрямі.

Дане дослідження може слугувати теоретичною основою для вдосконалення навчальних програм з інженерної етики, а також для розробки внутрішньо корпоративних стандартів соціально відповідальної поведінки фахівців технічного профілю.

Ключові слова: професійна етика, інженерна відповідальність, соціальна відповідальність, моральні стандарти, технологічний розвиток, сталий розвиток, етичні виклики, інженерна освіта, штучний інтелект, філософія техніки.

Література

1. Єрмоленко А.М Екологічна етика: проблеми обґрунтування. Практична філософія №3, 2003.С133.
2. Дзьобань , О. & Данильян, О. (2024). Сучасна людина: інформаційні аспекти антропосоціогенезу. "Вісник НЮУ імені Ярослава Мудрого". Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія, 2(61).
<https://doi.org/10.21564/2663-5704.61.304456>
3. Веремейчик С. В. Віртуальна реальність у контексті постмодерністського філософування // Актуальні проблеми філософії та соціології. 2021. № 31. С.3-6.
4. Йонас Г. Принцип відповідальності. У пошуках етики для технологічної цивілізації. К.: Лібра, 2001. – 400с.
5. Макс Вебер. Поликання до політики// Соціологія. Загально історичні аналізи. Політика. С173-191. <http://litopys.org.ua/weber/wbs08.htm>

ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНИХ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ОСВІТИ

О.В. Холодов (студ., 2 курс), м. Харків, Україна
Науковий керівник – канд. соц. наук, проф. Ярмак Т.В.
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Актуальність. У сучасному світі ринок праці вимагає від майбутніх фахівців не лише професійної компетентності, а й гнучкості, здатності до адаптації, саморозвитку та готовності до зміни професійної діяльності. Динаміка соціально-економічних змін, цифровізація та глобалізація обумовлюють необхідність оновлення освітніх програм та зміни підходів до підготовки фахівців. Важливу роль у цьому процесі відіграє співпраця закладів освіти з роботодавцями, що дозволяє випереджати вимоги ринку праці та формувати відповідні компетентності у випускників.